

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ (1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน (2) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และ (3) เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ประชากรในการศึกษา คือ ผู้บริหารในสถานศึกษา คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ รวมไปถึงผู้ช่วยฝ่ายต่าง ๆ ในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนทั้งหมด 42 คน ครูผู้สอนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงราย กระทรวงศึกษาธิการ จำนวนประชากรครูทั้งหมด 459 คน ในกลุ่มของครูใช้เกณฑ์กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างมีความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ตามตารางของ Darwin Hendel (1977) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 209 คน ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) จำนวน 1 ชุด ซึ่งจัดทำขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลและทบทวนวรรณกรรมจากเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 4 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวได้หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ก่อนเก็บข้อมูลจริง ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) อยู่ในระดับ 0.742

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้ จำนวน 251 ชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ในการหาค่าความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percentage) หาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเฉลี่ยเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และค่าการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย 2 ประชากร หรือ การหาค่าที (t – test)

ผู้ศึกษาสามารถสรุปผลการศึกษาลักษณะข้อมูลทั่วไป ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาและข้อเสนอแนะ ได้ดังนี้

ลักษณะข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างจำนวน 251 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.5) อยู่ในช่วงอายุ 41–50 ปี (ร้อยละ 53) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 77.7) เป็นครูผู้สอน (ร้อยละ 90.8) ส่วนใหญ่เป็นครูอันดับ คศ.2 (ร้อยละ 77.7) ส่วนใหญ่มีระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ครู 21–30 ปี (ร้อยละ 53.5) ระยะเวลาที่โรงเรียนจัดการเรียนร่วมน้อยกว่า 6 ปี (ร้อยละ 66.1) ครูส่วนใหญ่เคยมีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 72.5) รวมทั้งเคยผ่านการอบรม/ประชุม/สัมมนาเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 84.1)

สรุปผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง “แนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” ตามวัตถุประสงค์ในการศึกษามีดังนี้

วัตถุประสงค์ ข้อ 1. เพื่อศึกษาสภาพการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

โดยภาพรวมพบว่ามีจัดการเรียนร่วมในชั้นปกติ (ร้อยละ 50.6) มากที่สุด รองลงมา คือ การเรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 24.9) และการเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 15.6) ตามลำดับ

- ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

เมื่อทำการศึกษาเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่มพบว่า

(1) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 60.6) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 29.6) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 8.4) ตามลำดับ

(2) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางการได้ยินมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 56.3) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 29.9) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 10.3) ตามลำดับ

(3) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา มีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 51.6) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 24.2) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 15.3) ตามลำดับ

(4) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกายมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 53.6) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 24.5) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 9.3) ตามลำดับ

(5) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีปัญหาทางการเรียนรู้มีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 52.5) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 25.9) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 13.1) ตามลำดับ

(6) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กที่มีปัญหาพฤติกรรมมีการเรียนร่วมในชั้นปกติ มากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 55.3) รองลงมาคือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 24.3) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 15.7) ตามลำดับ

(7) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กสมาธิสั้นมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 50.9) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้

คำปรึกษา (ร้อยละ 31) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 14.6) ตามลำดับ

(8) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กออทิสติกมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 43.6) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 38.7) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 9.7) ตามลำดับ

(9) รูปแบบการจัดการเรียนร่วมที่จัดให้กับเด็กปัญญาเลิศมีการเรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 35.9) รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา (ร้อยละ 30.7) และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ (ร้อยละ 18) ตามลำดับ

กล่าวโดยสรุป เด็กที่มีความต้องการพิเศษทั้ง 9 ประเภทที่เรียนร่วมในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานนั้น เรียนร่วมในชั้นปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ เรียนร่วมในชั้นปกติและมีครูพิเศษให้คำปรึกษา และเรียนร่วมในชั้นปกติและรับบริการจากครูเสริมวิชาการ ตามลำดับ

- สภาพการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาสภาพการดำเนินการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า การดำเนินการด้านกายภาพ/สิ่งแวดล้อมโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 90) รองลงมา คือ การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ภายในโรงเรียนใกล้เคียงกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 74.9) ตามลำดับ การดำเนินการด้านบุคลากรโรงเรียนมีการสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนร่วมแก่บุคลากรมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ การบันทึกหลังการสอนของครูเพื่อพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 96.8) และ การเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วม (ร้อยละ 96.4) การดำเนินการด้านวัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือโรงเรียนมีการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 93.2) ซึ่งเท่ากับการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ (ร้อยละ 93.2) การดำเนินการด้านงบประมาณ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการจัดการเรียนร่วม (ร้อยละ 92) การดำเนินการด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากส่วนกลางโรงเรียนมีการใช้แบบประเมินความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

เข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 84.5) รองลงมา คือ มีการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อรณรงค์หาแหล่งสนับสนุนทางการเงินตามโอกาสและความเหมาะสม (ร้อยละ 57.4) และการเพิ่มอัตราค่าจ้างของบุคลากรที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ (ร้อยละ 40.6) การดำเนินการด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากเขตพื้นที่ โรงเรียนมีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างเครือข่ายของครอบครัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครองมากเป็นอันดับหนึ่ง (ร้อยละ 79.3) รองลงมา คือ มีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ (ร้อยละ 66.5) และการให้ชุมชน/องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม (ร้อยละ 60.2) และการดำเนินการด้านการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ มีห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) (ร้อยละ 59) ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ ข้อ 2. ปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านกายภาพ/สิ่งแวดล้อมมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาในการจัดสภาพแวดล้อมให้ตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.73$, S.D.=0.933) รองลงมาคือ การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ภายในโรงเรียนให้ใกล้เคียงกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.69$, S.D.=0.899) ตามลำดับ ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านบุคลากร/ผู้ปกครองมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาเกี่ยวกับความพร้อมของบุคลากรในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.80$, S.D.=0.872) รองลงมาคือ วิธีการสอนขบวนการเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.75$, S.D.=0.802) และการเตรียมความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษก่อนเข้าเรียน ($\bar{x}=2.73$, S.D.=0.846) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านวัสดุอุปกรณ์/เครื่องมือมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาอุปสรรคในการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.77$, S.D.=0.811) รองลงมา คือ ปัญหาในการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การสอน สำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=2.69$, S.D.=0.804) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านงบประมาณ คือ การจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการจัดการ

เรียนร่วม ($\bar{x}=2.73$, $S.D.=0.837$) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากส่วนกลางมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ปัญหาการขาดการต่อเนื่องของการประชาสัมพันธ์เพื่อรณรงค์หาแหล่งสนับสนุนทางการเงินตามโอกาสและความเหมาะสม ($\bar{x}=2.77$, $S.D.=1.034$) รองลงมา คือ การเพิ่มอัตราค่าจ้างของบุคลากรที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ($\bar{x}=2.68$, $S.D.=1.153$) และ การใช้แบบประเมินความพร้อมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเข้าเรียนร่วมกับเด็กปกติ ($\bar{x}=2.58$, $S.D.=0.861$) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากเขตพื้นที่มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การกระตุ้นให้เกิดเครือข่ายของครอบครัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อให้เกิดพลังความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนและผู้ปกครอง ($\bar{x}=2.72$, $S.D.=0.953$) รองลงมาคือ การให้ชุมชน/องค์กรส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม ($\bar{x}=2.71$, $S.D.=1.029$) และ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ ($\bar{x}=2.62$, $S.D.=1.008$) ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการจัดการเรียนร่วมด้านการส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ มีห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) ($\bar{x}=2.70$, $S.D.=1.028$) ตามลำดับ

- ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน และประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 0-20 ปี และระยะเวลาการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประเด็นที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบคณะกรรมการ โดยครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป เห็นด้วยมากกว่า ครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 0-20 ปี รองลงมา คือ การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อรณรงค์หาแหล่งสนับสนุนทางการเงินตามโอกาสและความเหมาะสมโดยครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปี ขึ้นไป เห็นด้วยมากกว่าครูที่มี ระยะเวลาปฏิบัติงาน 0-20 ปี และ การเพิ่มอัตราค่าจ้างของบุคลากรที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษโดยครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป เห็นด้วยมากกว่าครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 0-20 ปี

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในประเด็น มีบริการชั้นสอนเสริม โดยครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไปเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 0-20 ปี

มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ในประเด็น ห้องเสริมวิชาการ (Resource Room) โดยครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไปเห็นด้วยมากกว่าครูที่มีระยะเวลาปฏิบัติงาน 0-20 ปี

การเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคในการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประเด็นที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ บุคลากรมีความพร้อมในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ รองลงมา คือ การคัดกรองประเภทเด็กที่มีความต้องการ โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีบริการชั้นสอนเสริม โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โรงเรียนสร้างความเข้าใจในเรื่องการจัดการเรียนร่วมแก่บุคลากรในโรงเรียน โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 คือ การเตรียมความพร้อมให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วม โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และต้องมีการเตรียมความพร้อมของเด็กแต่ละคนว่าอยู่ในระดับใด โดยครูที่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษเห็นด้วยมากกว่าครูที่ไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

วัตถุประสงค์ ข้อ 3. แนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

- ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

ผลการศึกษาแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมด้านบุคลากรมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ควรมีการเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับการเรียนร่วมเพิ่มเติมแก่บุคลากร ($\bar{x}=3.71$, S.D.=0.542) รองลงมาคือ ควรมีการอบรมครูผู้สอน

เกี่ยวกับการเรียนร่วม ($\bar{x}=3.7$, S.D.=0.531) และควรมีการส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนร่วมให้กับบุคลากร ($\bar{x}=3.70$, S.D.=0.518) ความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมด้านงบประมาณ คือ ควรจัดสรรงบประมาณมาใช้ในการจัดการเรียนร่วมอย่างเป็นระบบ ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.486) ความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมด้านวัสดุอุปกรณ์มากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ควรมีการจัดหาวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการสอนสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก ($\bar{x}=3.76$, S.D.=0.499) รองลงมา คือ ควรมีการใช้สื่อเพื่อกระตุ้นพัฒนาการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=3.75$, S.D.=0.478) และควรมีการจัดหาสื่อวิทยุ โทรทัศน์ วีดีโอ วีซีดี หรืออินเทอร์เน็ตที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการเรียนร่วมไว้ให้บุคลากรได้ใช้ประโยชน์ในการค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติม ($\bar{x}=3.71$, S.D.=0.563) ความคิดเห็นต่อแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมด้านการจัดการมากเป็นอันดับหนึ่ง คือ ควรมีการประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียน ครูผู้สอนและผู้ปกครอง ($\bar{x}=3.78$, S.D.=0.486) รองลงมา คือ ควรมีการประชุมผู้ปกครองเพื่อติดตามรับทราบผลการเรียนของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ($\bar{x}=3.76$, S.D.=0.478) และ การสนับสนุนทางสังคมเพื่อให้การจัดการเรียนร่วมประสบผลสำเร็จ ($\bar{x}=3.73$, S.D.=0.514) ตามลำดับ

- การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาการปฏิบัติงานและประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงาน 0-20 ปี และระยะเวลาการปฏิบัติงาน 21 ปีขึ้นไป พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางส่งเสริมการจัดเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์ในการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และไม่เคยสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยประเด็นที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ชุมชน/องค์กรส่วนท้องถิ่นควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาครั้งนี้ทำให้ได้ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ข้อเสนอแนะระดับนโยบาย

จากผลการศึกษาจะเห็นว่าเด็กสามารถเรียนรู้ร่วมกันในชั้นปกติทุกประการ แสดงให้เห็นว่าเด็กที่เข้ามาเรียนรู้ร่วมกันเป็นเด็กที่ได้รับการฟื้นฟูสมรรถภาพจนถึงระดับที่ช่วยเหลือตนเองได้ดี ดังนั้น ขบวนการในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กก่อนที่จะได้รับการศึกษาแบบเรียนรู้ร่วมกัน จึงเป็นขั้นตอนสำคัญที่ควรคำนึงถึงก่อนการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน หากมีการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กเป็นอย่างดีก็จะสามารถจัดการเรียนรู้ร่วมกันได้มากขึ้น เป็นการช่วยขยายโอกาสให้กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเป็นการใช้ทรัพยากรร่วมกันทั้งอาคารสถานที่ บุคลากรในการสอนและทรัพยากรอื่น ๆ ทำให้ประหยัดงบประมาณในการสร้างโรงเรียนเฉพาะความพิการ ดังนั้น รัฐควรขยายผลจากโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรู้ร่วมกันออกไปสู่สถานศึกษาอื่น ๆ ทั่วไป ให้มีการดำเนินการจัดการเรียนรู้ร่วมกันในสถานศึกษาทั่วประเทศ เพื่อรองรับจำนวนเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่เพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะด้านการจัดการ

1. ด้านการจัดสภาพแวดล้อมควรปรับสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรมีห้องเรียนเฉพาะสำหรับรองรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และควรจัดสถานที่ให้เป็นสัดส่วนเพื่อเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ร่วมกัน
2. ด้านครูผู้สอนควรจัดให้มีการอบรมเทคนิคพิเศษต่าง ๆ ในด้านการสอนแก่ครูผู้สอน ควรมีครูผู้สอนด้านการศึกษาพิเศษโดยเฉพาะ และควรจัดให้มีการศึกษาดูงานจากโรงเรียนต้นแบบ
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์ควรมีสื่อที่เหมาะสมและเพียงพอตอบสนองความต้องการของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเพื่อพัฒนาการที่ดีของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

4. ด้านงบประมาณควรจัดสรรงบประมาณในการจัดการเรียนร่วมมากกว่านี้ ควรเพิ่มค่าบริการด้านการสอนเสริมให้แก่ครูผู้สอน และควรให้งบประมาณในการศึกษาดูงาน อบรม ประชุมแก่ครูผู้สอน

5. ด้านข้อเสนอแนะอื่น ๆ ควรมีการจัดสรรอัตรากำลังบุคลากรที่มีความรู้ด้านการศึกษาพิเศษ ควรแยกเด็กที่มีความต้องการพิเศษออกจากเด็กปกติเพื่อประโยชน์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ การจัดการเรียนร่วมเด็กปกติกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ควรปรึกษากับบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาแนวทางการถ่ายทอดความรู้หรือนิเทศงานแก่ครอบครัวเด็กที่มีความต้องการพิเศษ
2. ควรมีการศึกษาและสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
3. ควรมีการศึกษาการประเมินผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
4. ควรมีการศึกษาแนวทางการทำงานแบบสหวิชาชีพเพื่อประโยชน์ของเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน